

РЕШЕНИЕ

№ 15863

гр. София, 10.05.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 77 състав, в
публично заседание на 24.04.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Евгения Баева

при участието на секретаря Антонина Митева, като разгледа дело номер **2095** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и следващите от Административнопроцесуалния кодекс (АПК), във вр. с чл. [HYPERLINK "apis://Base=NARH&DocCode=10623&ToPar=Art18_A15&Type=201"](https://apis://Base=NARH&DocCode=10623&ToPar=Art18_A15&Type=201) чл. 68л, ал. 1 от Закона за защита на потребителите (ЗПП).

Образувано е по жалбата на „Изи Асет Мениджмънт“ ЕООД със седалище и адрес на управление [населено място], срещу Заповед № 6275/11.12.2024 година на Председателя на Комисия за защита на потребителите, с която на жалбоподателя е забранено да прилага нелоялна търговска практика, като определя неустойка в по-висок размер от законната лихва за забава.

Жалбоподателят твърди, че оспорената заповед е постановена от некомпетентен орган, при допуснати съществени процесуални нарушения, при неправилно приложение на материалния закон и в несъответствие с целта му. Твърди, че са приложими разпоредбите на Закона за потребителския кредит, които дават възможност на кредитора да събира такси, комисионни или други разходи, които са предвидени в договора, с оглед обезпечаване на разходите, направени за събиране на задължението. Моли съда да постанови решение, с което да отмени обжалваната заповед.

В съдебно заседание жалбоподателят, чрез процесуален представител, поддържа жалбата. Претендира направените пред инстанцията съдебно-деловодни разноски. В писмено становище от 02.05.2025 година излага подробните си съображения.

Ответникът – Председателят на Комисията за защита на потребителите не изпраща представител и не изразява становище по същество.

Съдът, след преценка на представените по делото доказателства, доводите и възраженията на

страните в производството, намира за установено от фактическа и правна страна следното:

Със Заповед № 6275/11.12.2024 година Председателят на Комисията за защита на потребителите е разпоредил забрана за прилагане на нелоялна търговска практика по чл. 68г, ал. 1 от ЗЗП, изразяваща се в изискване на неустойка в по-голям размер от законната лихва. За да постанови този резултат органът е приел, че жалбоподателят е сключил Договор за паричен заем № 5040784/19.02.2024 година със С. Д. В.. Приел е, че преди сключване на договора кредиторът е предоставил на потребителя Стандартен европейски формуляр, в Част III „Разходи по кредита“ от който е посочено, че в случай, че заемателят забави погасяването на вноската повече от 30 календарни дни дължи 15 лева, представляващи разходи за събиране на просроченото вземане, както и че сумата се събира и за всеки следващ 30 дневен период. Отделно от това е приел, че в Част IV „Други важни условия по договора за кредит“ от Стандартния европейски формуляр е посочено, че заемателят има право на отказ от сключения договор в срок от 14 календарни дни от сключването му, при спазване на условията по чл. 29 от Закона за потребителския кредит. Въз основа на установеното е приел, че уговорената такса за просрочие противоречи на чл. 33 от Закона за потребителския кредит, а уговореният отказ от договора – на чл. 29 от Закона за потребителския договор. Приел е, че тези действия противоречат на изискването за добросъвестност и професионална компетентност и увреждат икономическите интереси на потребителите. Приел е, че действията представляват нелоялна търговска практика по чл. 68г, ал. 1, вр. чл. 68в от ЗЗП.

Заповедта е връчена на жалбоподателя на 14.01.2025 година, поради което подадената на 28.01.2025 година от адресата на акта е допустима за разглеждане.

Административното производство е започнало по инициатива на административния орган. От жалбоподателя е изисквана информация за сключен 1 бр. договор за паричен заем с физическо лице.

Въз основа на получения Договор за паричен заем № 5040784/19.02.2024 година с С. Д. В. са изискани допълнително писмени документи.

В Протокол № 44/10.12.2024 година от редовно заседание на Комисия за защита на потребителите е обективизирано решението за издаване на оспорената заповед.

Между страните няма спор, че на 19.02.2024 година е сключен договор за паричен заем, по силата на който жалбоподателят е предоставил на С. Д. В. сумата от 300 лева за срок от 4 месеца. В договора е уговорено, че заетата сума ще бъде върната на 4-ри вноски от по 82,97 лева. В договора е посочено, че кредитополучателят е запознат и се съгласява с Тарифата за таксите на жалбоподателя.

Липсват доказателства за запознаване на кредитополучателя със Стандартния европейски формуляр. Такъв не се съдържа в административната преписка.

Видно от Тарифата на таксите на „Изи Асет Мениджмънт“ АД, достъпна на интернет адрес <https://www.easycredit.bg> дружеството-жалбоподател събира такса в размер на 15 лева за събиране на вземането при забава в плащането на вноската повече от 30 дни.

В чл. 7, ал. 3 от Договора е уговорено, че в 14 дневен срок от сключване на договора заемателят може да се откаже от него без да дължи обезщетение или неустойка, и без да посочва причина, чрез уведомление на хартиен или друг траен носител, като дължи връщане на заетата сума в срок до 30 календарни дни, ведно с уговорената лихва за всеки ден.

Уредбата на нелоялните търговски практики се съдържа в глава IV, раздел IV от ЗЗП, който възпроизвежда уредбата в Директива 2005/29/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 11.05.2005 година относно нелоялните търговски практики към потребители на вътрешния пазар (Директива за нелоялни търговски практики).

Съгласно § 13, т. 23 от Допълнителните разпоредби на ЗЗП, „търговска практика“ е всяко действие, бездействие, поведение, търговска инициатива или търговско съобщение, включително реклама и маркетинг, от страна на търговец към потребител, което е пряко свързано с насърчаването, продажбата или доставката на стока или предоставянето на услуга на потребителите. С оглед защита на потребителите от нелоялни търговски практики и от техните вредни последици, разпоредбата на чл. 68в от ЗЗП забранява императивно използването на такива.

Съдът намира, че оспореният административен акт е издаден от компетентен орган в кръга на предоставените му правомощия, арг. чл. 68л, ал. 1 от ЗЗП.

Съдът намира, че заповеда е издадена при допуснати съществени процесуални нарушения.

Заповедта е издадена в писмена форма, но не съдържа ясна мотивна и разпоредителна част. В обстоятелствената част на акта са описани две нарушения : определяне на такса за събиране на вземането и включване на клауза за отказ от договора. Въпреки пространното описание мотивите са неясни и противоречиви. Същите се свеждат до цитиране на текстове от Стандартния европейски формуляр, Закона за защита на потребителите и Закона за потребителския кредит. Липсва анализ на клаузите на договора за паричен заем. В разпоредителната част на акта е забранена практика, изразяваща се в уговаряне на неустойка, при изложени мотиви, че се касае за такса за неизпълнение на задължението в срок. Отделно от това в разпоредителната част на акта не е посочено за каква дейност се отнася забраната.

Съдът намира, че жалбоподателят не е уведомен за започналото административното производство, в нарушение на чл. 26 от АПК, както и за констатациите от извършената проверка, обективизирана в Констативен протокол № 44/10.12.2024 година. Разпоредбата на чл. 26, ал. 1 от АПК е обща и е приложима спрямо всички административни производства, с изключение на посочени в специален закон. Регламентираното с нея правило е гаранция за правата на засегнатите от административния акт лица, като им дава възможност да бъдат информирани за образуваното производство, за да проявят процесуална активност, чрез представяне на становища и доказателства. В конкретния случай ответникът е изискал писмени документи от жалбоподателя като посоченото основание са постъпили жалби, но не е посочено в какво се състоят оплакванията. Като е лишил жалбоподателя от възможност да изрази становището си по образуваното административно производство, както и да изрази становище административният орган е нарушил разпоредбата на чл. 35 от АПК.

Съдът намира, че нарушението е съществено, тъй като жалбоподателят е лишен от възможност да изрази становище в хода на административното производство.

Отделно от това съдът намира, че актът е издаден при неправилно приложение на материалния закон.

Предвидената такса противоречи на чл. 33, ал. 1 от Закона за потребителския кредит, който предвижда, че кредиторът има право само на лихва върху неплатената от потребителя в срок сума за времето на забавата.

Неоснователно е позоваването на жалбоподателя на разпоредбата на чл. 10а, ал. 1 и ал. 2 от Закона за потребителския кредит, които предвиждат, че кредиторът може да събира от потребителя такси и комисиони за допълнителни услуги, свързани с договора за потребителски кредит и такси и комисиони за действия, свързани с усвояване и управление на кредита.

Предвидената такса „разходи за събиране на вземането“ не представлява допълнителна услуга, каквито са предвидените в т.т. 2,3,4 и 5 от Тарифата на жалбоподателя, нито могат да бъдат определени като такива по усвояване и управление на кредита.

Разходите за събиране на вземането представляват съдебни разходи за издаване на изпълнителен

лист и разходи по изпълнението, които подлежат на възстановяване в хода на съответните производства. Другите, подробно описани в съдебното заседание от процесуалния представител на жалбоподателя разходи за доброволно събиране на вземането – многократно напомняне и посещения на адреса са нерегламентирани.

С оглед на горното съдът намира, че жалбоподателят неправомерно е обвързал кредитополучателя с такса разходи за събиране на вземането.

Неправомерен е и предвиденият отказ от договора, тъй като е в нарушение на чл. 29а от Закона за потребителския кредит.

Основният фактически състав на нелоялната търговска практика изисква кумулативно наличието на три елемента: първо, да е налице търговска практика, свързана с предлагането на стока или услуга; второ, тази практика да противоречи на изискването за добросъвестност и компетентност; и трето, да променя или да е в състояние да промени съществено икономическото поведение на средния потребител.

За да е налице заблуждаваща търговската практика, чрез действия трябва практиката да съдържа невярна, и следователно подвеждаща информация или дори информацията да е фактически точна относно един или повече от законово определените елементи, практиката трябва по някакъв начин, включително чрез цялостното представяне, да заблуждава или да е в състояние да въведе в заблуждение средния потребител, като го подтиква или е възможно да го подтикне да вземе решение за сделка, което в противен случай не би взел.

В случая са налице първите две предпоставки. Дружеството-жалбоподател предоставя услуги, като при уговаряне на 2 от условията са допуснати нарушения на разпоредби на Закона за потребителския кредит.

Преценката за възможността за въвеждане в заблуждение законодателят изисква да се направи спрямо средния потребител - чл. 68г, ал. 1 и чл. 68д, ал. 1 от ЗЗП. Българският законодател не е дал легално определение на понятието среден потребител. Законът за защита на потребителите, съгласно § 13а, т. 12, въвежда Директива 2005/29/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 11.05.2005 година относно нелоялни търговски практики от страна на търговци към потребители на вътрешния пазар (Директива 2005/29/ЕО). Съгласно т. 18 на преамбюла на директивата общностният акт приема като база за сравнение средния потребител, който е сравнително добре информиран и сравнително наблюдателен и предпазлив, като отчита обществените, културни и лингвистични фактори, които се тълкуват от Съда на Европейския съюз. Средният потребител е посочен като база за сравнение и в чл. 6 и 7 на Директивата, регламентиращи заблуждаващите търговски практики.

В практиката си Съдът на Европейския съюз трайно е приел, че националните юрисдикции трябва да вземат предвид възприятието на средния потребител, който е относително осведомен и в разумни граници наблюдателен и съобразителен (виж решение от 16.07.1998 година по дело Gut Springenheide, C-210/96, Recueil I-04657, т. 31; решение от 13.01.2000 година по дело Estee Lauder, C-220/98, Recueil I-00117, т. 27-30; решение от 19.09.2006 година по дело Lidl Belgium, C-356/04, Recueil, стр. I-8501, т. 78; решение от 12.05.2011 година по дело Ving Sverige AB, C-122/10, т. 23).

В конкретния случай предвидената такса за събиране на вземането категорично не може да мотивира заемателят да сключи договора. Предвидената допълнителна парична тежест може да го мотивира да не сключи договора за заем.

Съдът не изследва второто нарушение доколкото същото отсъства от разпоредителната част на акта.

С оглед на горното съдът намира, че не може да се направи извод за наличие на третата предпоставка, тъй като средният, сравнително наблюдателен и предпазлив потребител не би бил

мотивиран да сключи договор за паричен заем заради определената допълнителна такса за събиране на вземането.

С оглед на изложеното съдът намира, че оспорената заповед следва да се отмени като незаконосъобразна.

На жалбоподателя следва да се присъдят направените пред инстанцията съдебно-деловодни разноски в размер на 11 784,98 лева, представляващи платена държавна такса за обжалване на акта и платено адвокатско възнаграждение, на основание чл. 143, ал. 1 от АПК.

Предвид горното, съдът

РЕШИ :

ОТМЕНЯ Заповед № 6275/11.12.2024 година на Председателя на Комисия за защита на потребителите, с която на „Изи Асет Мениджмънт“ АД – С. е забранено да прилага нелоялна търговска практика, като определя неустойка в по-висок размер от законната лихва за забава.

ОСЪЖДА Комисия за защита на потребителите [населено място], [улица] ДА ЗАПЛАТИ НА „Изи Асет Мениджмънт“ АД със седалище и адрес на управление [населено място],[жк], [улица], ет. 2, ап. 40-46, ЕИК[ЕИК] сумата от 11 784,98 (единадесет хиляди седемстотин осемдесет и четири и 0,98) лева, представляваща съдебно-деловодни разноски..

РЕШЕНИЕТО може да се обжалва пред Върховния административен съд на Република България в 14 дневен срок от получаване на съобщението с касационна жалба.

СЪДИЯ :